

এমএছএমই পাল্‌চ

আগষ্ট ২০২২

শ্ৰীযুতশিৱসুব্ৰমণিয়মৰামন

অধ্যক্ষ ওপৰিচালনসঞ্চালক, এছআইডিবিআই

এমএছএমই পালছৰ এই সংস্কৰণৰ পৰা ঋণৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ অন্তৰ্দৃষ্টিয়ে প্ৰমাণিত কৰে যে ইচিএলজিএছৰ জৰিয়তে সময়মতে তৰলতা সঞ্চাৰে এমএছএমই খণ্ডক পুনৰুত্থানৰ দিশত শক্তিশালী কৰিছে। ঋণদাতাসকলে সফলতাৰে ইচিএলজিএছ কাৰ্যকৰী কৰিছে আৰু সকলো এমএছএমই শাখাক সময়মতে সমৰ্থন আগবঢ়াইছে। এই সঞ্চাৰৰ দ্বাৰা, এমএছএমই-য়ে দ্ৰুতগতিত ব্যৱসায়ৰ বিকাশ বৃদ্ধি কৰিব পাৰে।

শ্ৰীযুতৰাজেশকুমাৰ

পৰিচালনসঞ্চালক ও মুখ্যকাৰ্যবাহীবিষয়া,
TransUnion CIBIL Ltd

বিভিন্ন খণ্ডত এমএছএমই ঋণৰ চাহিদা বৃদ্ধি অৰ্থনৈতিক পুনৰুত্থানৰ বাবে ভাল। এই চাহিদা চতুৰতাৰে পূৰণ কৰি, ঋণদাতাসকলে বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ লগতে জিডিপি বৃদ্ধিত অৰিহণা যোগোৱাৰ সময়ত তেওঁলোকৰ দপ্তৰ বৃদ্ধি কৰিব পাৰে। এমএছএমই-ৰ অৰ্থোগোনেল দৃষ্টিভঙ্গী সৃষ্টি কৰাৰ বাবে তথ্যৰ একাধিক উৎসৰ দ্ৰুত আৰু অধিক নিৰৱচ্ছিন্ন ত্ৰিভুজকৰণৰ দ্বাৰা পুনৰুত্থান অধিক শক্তিশালী কৰিব পাৰি। এমএছএমই-ৰ এক সমৃদ্ধ দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰদান কৰা সুৰক্ষিত তথ্য আন্তঃগাঁথনিই ভাৰতৰ এমএছএমই খণ্ডৰ বহনক্ষম আৰু দীৰ্ঘম্যাদী বিৱৰ্তন ৰক্ষাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় আধাৰশিলা নিৰ্মাণ কৰিব পাৰে।

TRANSUNION CIBIL

অভয়কেলকৰ

abhay.Kelkar@transunion.com

বিপুলমহাজন

vipul.mahajan@transunion.com

কাৰ্তিকসুন্দৰম

karthik.sundaram@transunion.com

অছিনসহৰাৱত

achin.Saharawat@transunion.com

SIDBI

সঞ্জয়জৈন

erdav@sidbi.in

জিনচুৱাংমাংহাংজো

erdav@sidbi.in

বন্দিতাশ্ৰীবাস্তৱ

vanditas@sidbi.in

CONTENTS

কাৰ্যবাহী সাৰাংশ	4
ক্রেডিট ডিমাণ্ড	5
ক্রেডিট যোগান	6
ক্রেডিট বৃদ্ধি আৰু প্ৰদৰ্শন	14
কোভিড-19 ৰ বাবে পুনৰ্গঠন কৰা ঋণৰ ওপৰত বিশ্লেষণ	18

অৰ্থনৈতিক বিকাশ স্বৰাস্থিত কৰিবলৈ এমএছএমইলৈ ঋণৰ প্ৰবাহ উন্নত কৰাটো অত্যাৱশ্যকীয়। কোভিড মহামাৰী আৰু পৰৱৰ্তী নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাই এমএছএমই-ক আটাইতকৈ বেছি প্ৰভাৱিত কৰিছিল। চৰকাৰ আৰু নিয়ন্ত্ৰকৰ হস্তক্ষেপে এমএছএমইসমূহক এই প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ সৈতে যথেষ্ট পৰিমাণে মোকাবিলা কৰিবলৈ সক্ষম কৰিছে। অৱশ্যে কেৱল স্থিতিস্থাপক এমএছএমই ঋণ লওঁতাসকলক সময়মতে ঋণ প্ৰদান কৰিহে এক বহনক্ষম বিকাশ প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰি, যাতে ঋণদাতাৰ পৰ্টফলিঅ'ও সুৰক্ষিত থাকে। এমএছএমই পালছৰ এই সংস্কৰণে চাহিদা আৰু যোগানৰ শেহতীয়া প্ৰৱণতা বিশ্লেষণ কৰিছে, ঋণ বৃদ্ধি আৰু ঋণৰ প্ৰদৰ্শনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ মূল্যাঙ্কন কৰি, আৰু ঋণ পুনৰ্গঠনৰ ওপৰত অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰিছে।

ক্রেডিট চাহিদা, যোগান আৰু ঋণ বৃদ্ধি

যোৱা এবছৰত এমএছএমই ঋণৰ চাহিদা (বাণিজ্যিক ঋণ অনুসন্ধানৰ সংখ্যা হিচাপে জোখা হয়) বৃদ্ধি পাইছে আৰু প্ৰাক-মহামাৰীৰ 1.6 গুণলৈ বৃদ্ধি হৈছে। মহামাৰীৰ দ্বিতীয় ঢৌৰ পিছত বহল অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপৰ উন্নতিৰ বাবে ইয়াক দায়ী কৰিব পাৰি। লগতে, ইচিএলজিএছ আঁচনিৰ সম্প্ৰসাৰণ, সমৃদ্ধ ঋণ তথ্যৰ উপলব্ধতা আৰু ডিজিটেল ঋণৰ দিশত অধিক গ্ৰহণে অধিক এমএছএমইক ঋণ প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ সক্ষম কৰিছে। বিভিন্ন খণ্ডত প্ৰাক-মহামাৰীৰ তুলনাত এমএছএমই ক্রেডিট বিতৰণ দুগুণ হৈছে, যিয়ে সূচায় যে ঋণদাতাসকল বৰ্ধিত ঋণৰ চাহিদা সমৰ্থন কৰাৰ স্থিতিত আছে।

পৰ্টফলিঅ' প্ৰদৰ্শন আৰু ঋণ পুনৰ্গঠন

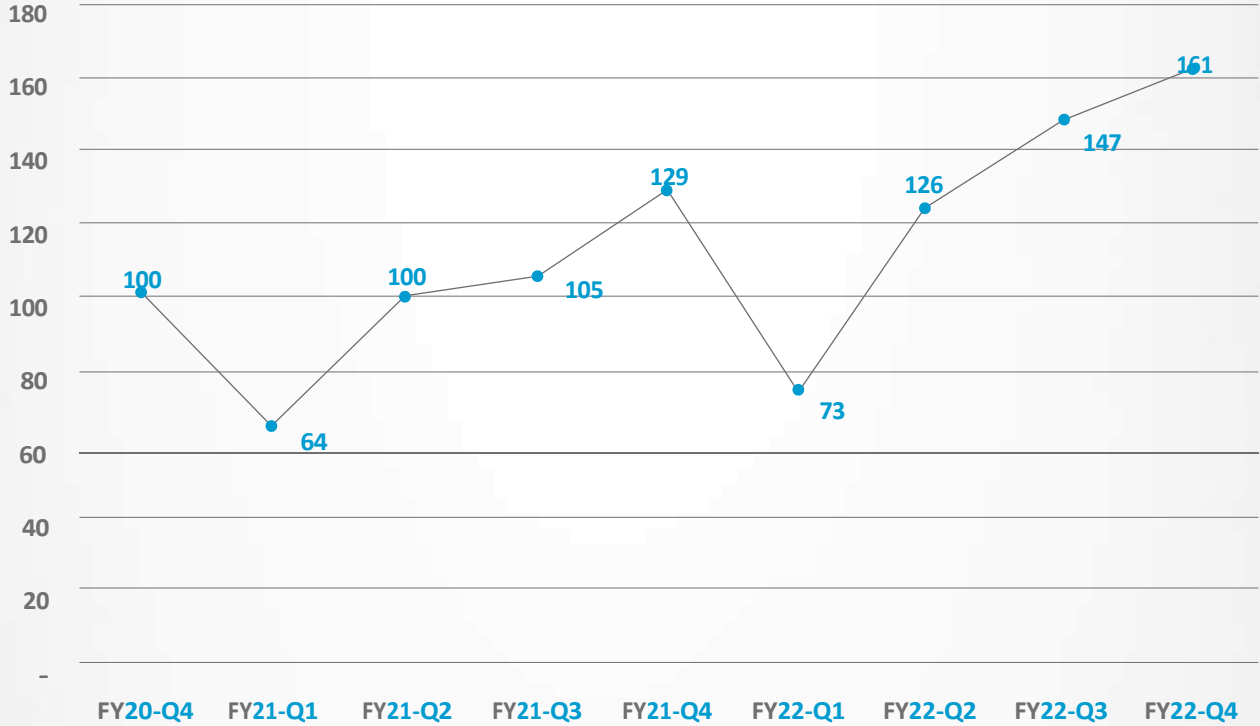
মূঠ এমএছএমই ক্রেডিট প্ৰদৰ্শন হৈছে 22 মাৰ্চ (FY22-Q4) অনুসৰি ₹23.12 লাখ কোটি, যিঃ6.3%Y-O-Y বৃদ্ধিৰ হাৰ প্ৰতিফলিত কৰে। মূঠ সক্ৰিয়এমএছএমই ঋণ লওঁতাসকল 22মাৰ্চলৈ7 নিম্নত আছে আৰু Y-O-Y বৃদ্ধিৰ হাৰ হৈছে6%। সামগ্ৰিক এমএছএমই ঋণ লওঁতাসকলৰ বৃদ্ধি ত্ৰাস পাইছে কিয়নো ঋণদাতাসকলে বিদ্যমান ঋণ লওঁতাসকলক ঋণ প্ৰদান কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি আছে।

সামগ্ৰিকভাৱে এমএছএমইNPA মাৰ্চ'22 লৈহৈছে 12.8% (FY22-Q4)। এমএছএমই শাখাত NPA মাৰ্চ 21(FY21-Q4)ৰ পৰা এক উত্থান-প্ৰৱণতাত আছে। বিত্তীয় বৰ্ষ 20-Q3 লৈকে, মাইক্ৰ' খণ্ডত ক্ষুদ্ৰ শাখাতকৈ এনপিএ হাৰ কম আছিল। অৱশ্যে, এই প্ৰৱণতাএতিয়া ওলোটাই দেখুৱাইছে যে কোভিডে মাইক্ৰ' খণ্ডত আটাইতকৈ বেছি প্ৰভাৱ পেলাইছে। 22 মাৰ্চ লৈকে, ₹0.35 লাখ কোটি টকাৰ বেলেঞ্চথকা 2.7 লাখ এমএছএমই একাউন্ট পুনৰ্গঠন কৰা হৈছে। ই মূঠ সক্ৰিয় একাউন্টৰ প্ৰায় 2.3% আৰু মাৰ্চ'22 তাৰিখলৈকে বকেয়া থকা এমএছএমইৰ 1.5%। পুনৰ্গঠন কৰা এমএছএমই ঋণৰ বেংক অৰ্ডাৰৰ অনুপাতৰ সৈতেCMR (চিবিএল এমএছএমই বেংক) অৰ্থাৎ পুনৰ্গঠন কৰা ঋণৰ সৰ্বাধিক অনুপাত উচ্চ বিপদাশংকাৰ (CMR -7 ৰ পৰা CMR -10) শাখাৰ অন্তৰ্ভুক্ত। ই এমএছএমইবোৰক সমৰ্থন কৰাৰ বাবে এক বিচক্ষণ দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰদৰ্শন কৰে যিবোৰ আটাইতকৈ দুৰ্বল আৰু ঋণ পুনৰ্গঠনৰ বাবে সৰ্বাধিক প্ৰয়োজন।

ক্রেডিট চাহিদা

বাণিজ্যিক ঋণ অনুসন্ধানৰ সূচীবদ্ধ পৰিমাণৰ প্ৰৱণতাই দেখুৱায় যে দ্বিতীয় টোৰ পিছত বাণিজ্যিক ঋণৰ চাহিদা প্ৰগতিশীল হৈছে। বৰ্তমানৰ ক্রেডিট চাহিদা প্ৰাক-কোভিড পৰ্যায়ৰ প্ৰায় 1.6 গুণ। অৰ্থনৈতিক আৰু ব্যৱসায়িক কাৰ্যকলাপপুনৰুদ্ধাৰৰ বাবে যোৱা এবছৰত বাণিজ্যিক ঋণ অনুসন্ধান বৃদ্ধি পাইছে।

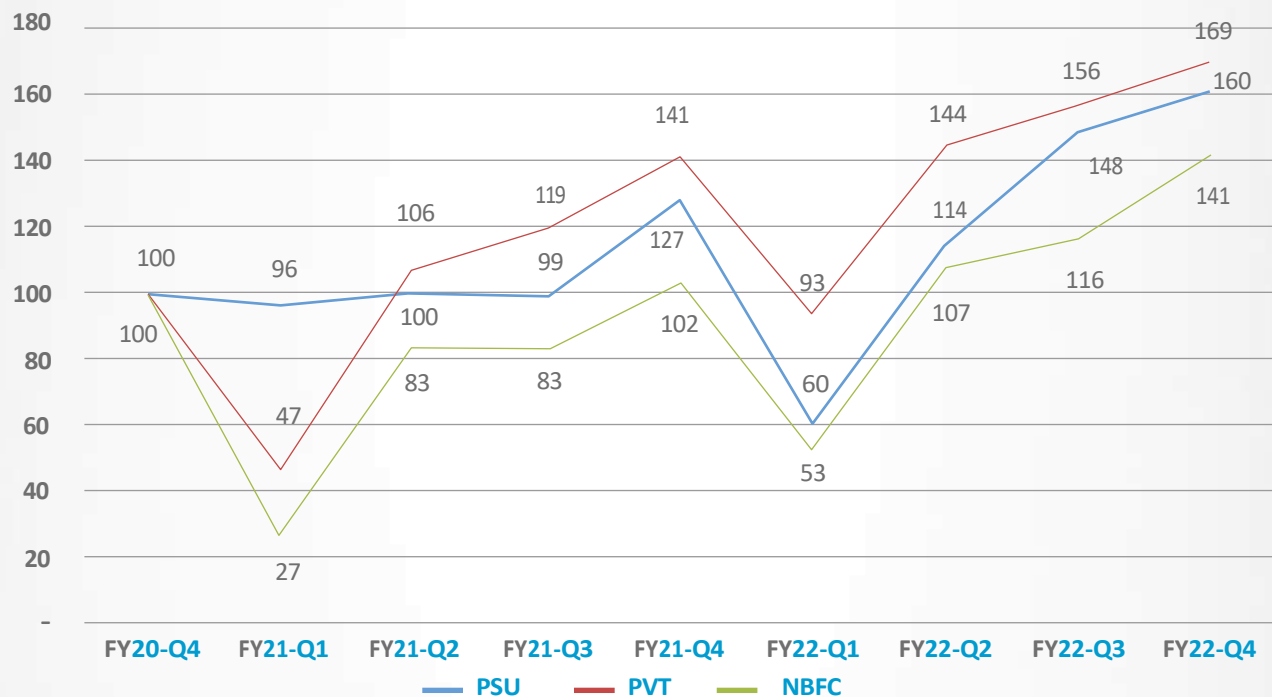
সূচীবদ্ধ বাণিজ্যিক ক্রেডিট অনুসন্ধানৰ পৰিমাণ

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি ক্রেডিট চাহিদা

ৰাজহুৱা খণ্ড আৰু ব্যক্তিগত খণ্ডৰ বেঙ্কৰ বাবে ক্রেডিট চাহিদা হৈছে ক্ৰমান্বয়ে প্ৰাক-কোভিড পৰ্যায়ৰ 1.6 গুণ আৰু 1.7 গুণ। বিত্তীয় বৰ্ষ 22-Q1-ত দ্বিতীয় টোৰ পিছত এনবিএফচি পুনৰুদ্ধাৰৰ পথত থকা যেন লাগিছে। ইচিএলজি আঁচনি, সমৃদ্ধ ঋণ তথ্যৰ উপলব্ধতা আৰু ডিজিটেল ঋণৰ দিশত অধিক গ্ৰহণে ঋণৰ চাহিদা নিৰন্তৰ বৃদ্ধি কৰাত সহায় কৰিছে।

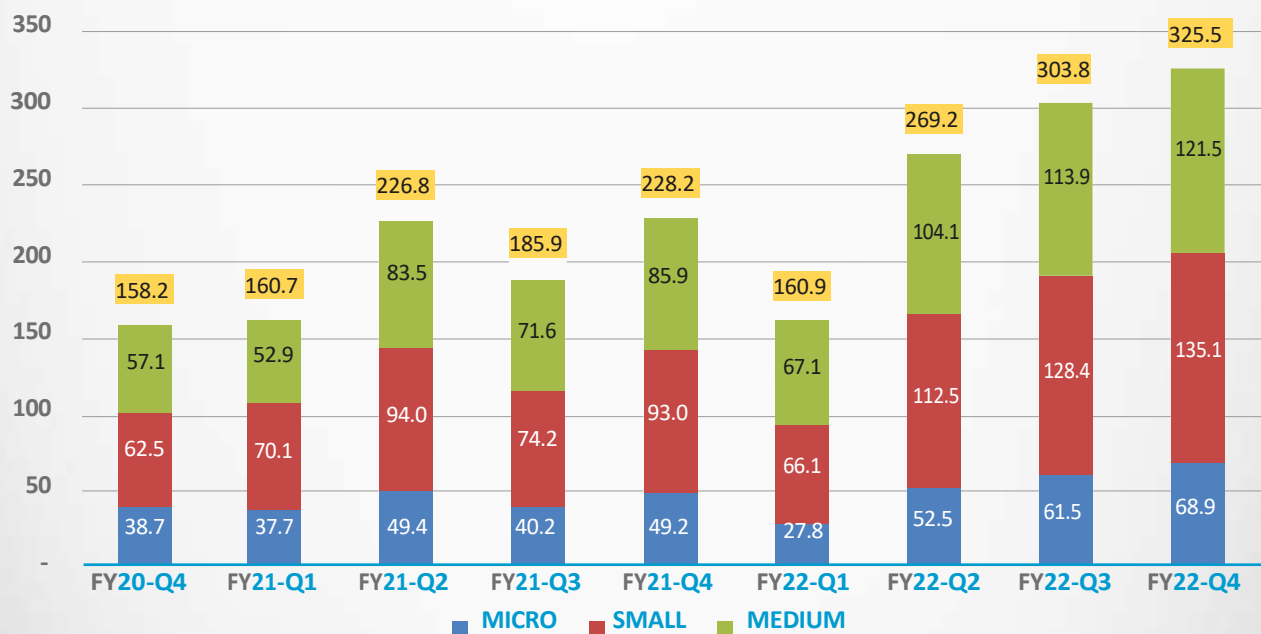
ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰৰ দ্বাৰা সূচীভিত্তিক বাণিজ্যিক ক্ৰেডিট

ক্ৰেডিট যোগান

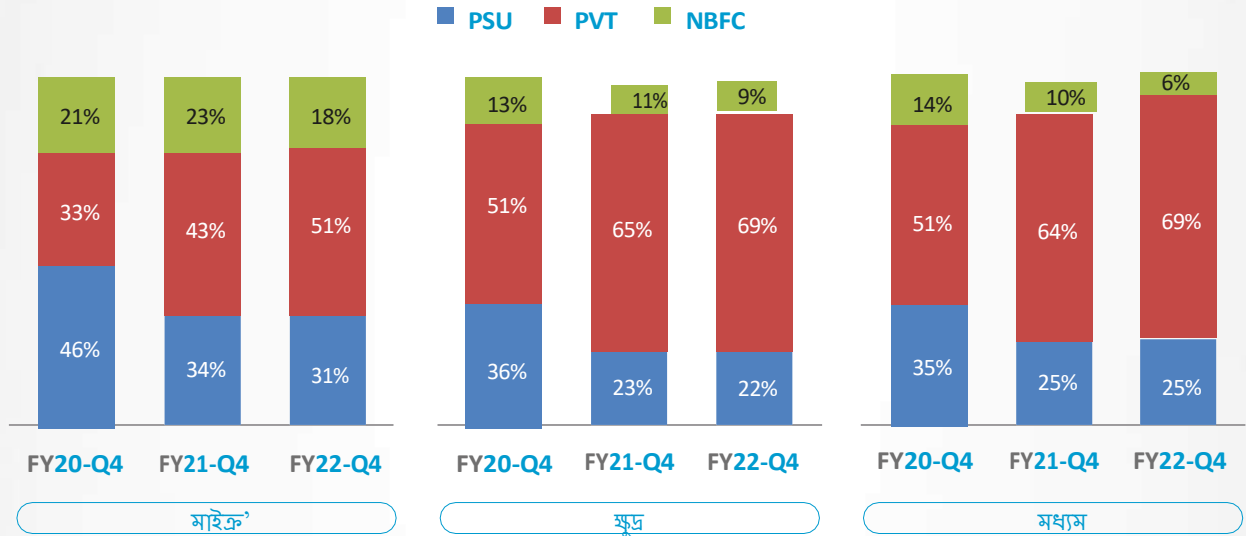
এমএছএমই-ত মুঠ বিতৰণ বিত্তীয় বৰ্ষ 22-Q4-ত Y-O-Y ~43% বৃদ্ধি হৈছে। প্ৰাক-কোভিড পৰ্যায়ৰ (FY20-Q4) তুলনাত, বিত্তীয় বৰ্ষ 22-Q4-ত তিনিওটা খণ্ডৰ বাবে এমএছএমই বিতৰণ প্ৰায় দুগুণ হৈছে। 21 বিত্তীয় বৰ্ষত মুঠ বিতৰণ ₹8 লাখ কোটি ₹আৰু 22 বিত্তীয় বৰ্ষত ₹10.6 লাখ কোটি হৈছে। মাইক্ৰ, স্মল আৰু মজলীয়া শাখাত বিতৰণ বিত্তীয় বৰ্ষ 21 ৰ পৰা বিত্তীয় বৰ্ষ 22 লৈ ক্ৰমান্বয়ে 19%, 33% আৰু 38% বৃদ্ধি হৈছে।

এমএছএমই বিতৰণৰ পৰিমাণ (হাজাৰ কোটিটকাত)

ৰাজহুৱা খণ্ড আৰু ব্যক্তিগত খণ্ডৰেফৰ দ্বাৰা বিতৰণ 5% আৰু 14% বৃদ্ধি হৈছে আনহাতে এনবিএফচি-ৰ বাবে বিত্তীয় বৰ্ষ 22-Q4-ত Y-O-Y -16% হ্রাস পাইছে। মুঠ বিতৰণত ব্যক্তিগত বেংকৰ বজাৰৰ অংশ বিভিন্ন খণ্ডত বৃদ্ধি পাইছে।

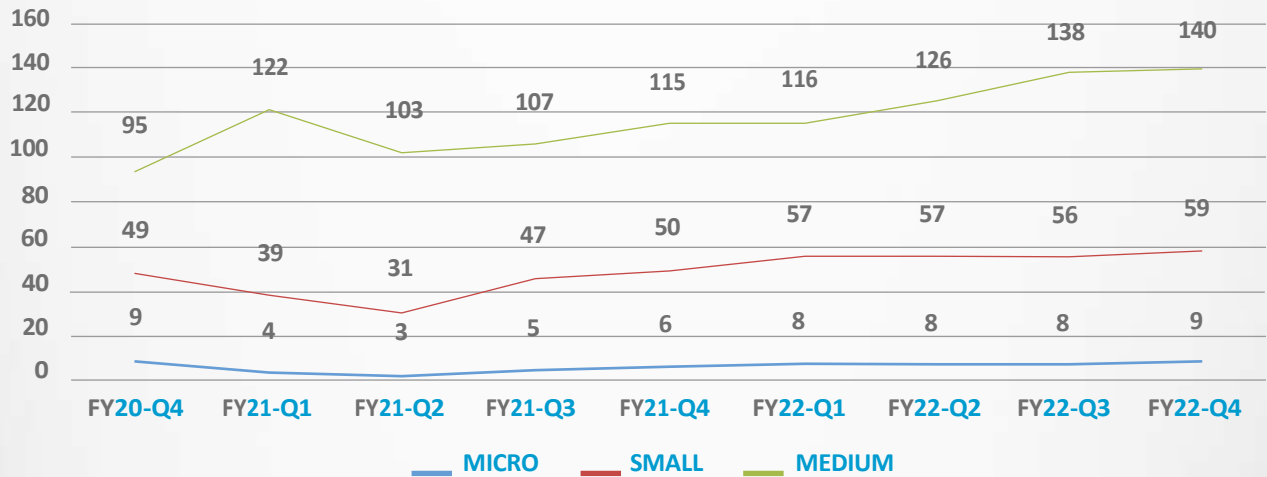
ঋণ লগুঁতাৰ প্ৰকাৰত ঋণদাতাৰ দ্বাৰা উৎপত্তিৰ বেলেঞ্চৰ সমানুপাতিক অংশ

এমএছএমই খণ্ডৰ দ্বাৰা গড় ঋণৰ আকাৰ

যোৱা এবছৰত সকলো শাখাতে গড় ঋণৰ আকাৰ উন্নত হৈছে। ইয়াৰ কাৰণ হ'ব পাৰে ঋণৰ উচ্চ প্ৰয়োজনীয়তা, উচ্চ স্থিৰ দায়বদ্ধতা সমৰ্থন কৰাৰ বাবে সুতৰ হাৰ হ্রাস কৰা, আৰু বিশেষকৈ সৰু আৰু মজলীয়া শাখাত ব্যক্তিগত বেংকৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা বৃদ্ধি।

এমএছএমই শাখাৰ দ্বাৰা গড় ঋণৰ আকাৰ (লাখত)

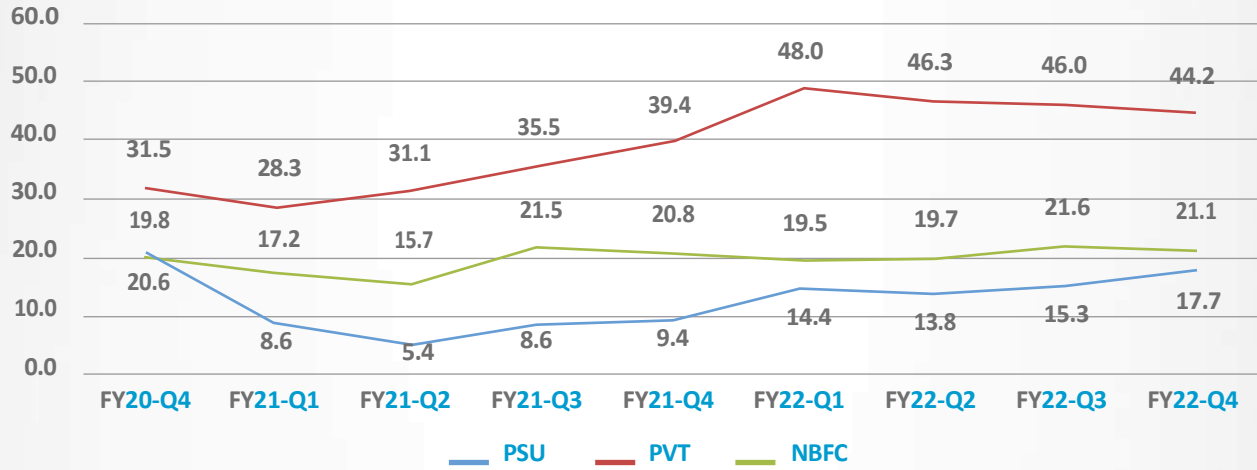

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি গড় ঋণৰ আকাৰ

কোভিডৰ পিছত ব্যক্তিগত বেকৰ বাবে গড় ঋণৰ আকাৰ বৃদ্ধি কৰা হৈছে, আনহাতে ৰাজহুৱাখণ্ডৰবন্ধ আৰু এনবিএফচিবোৰ প্ৰাক-কোভিড পৰ্যায়ত আছে।

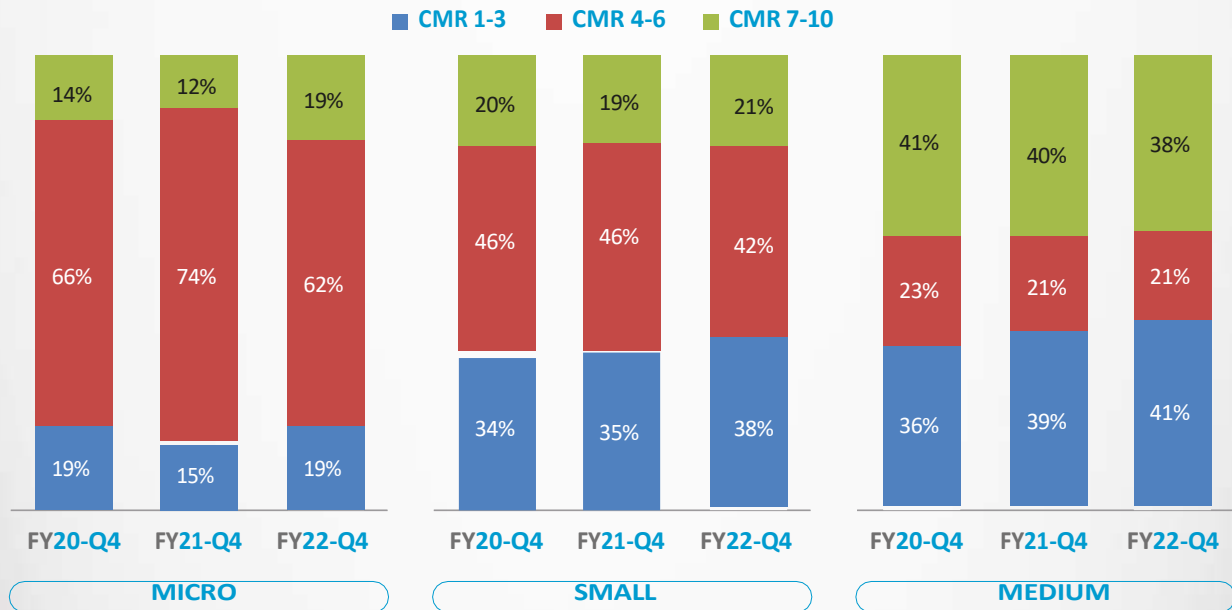
ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি গড় ঋণৰ আকাৰ (লাখত)

CMR-ৰ দ্বাৰা এমএছএমইএছ.-ৰ উৎপত্তি বিতৰণ

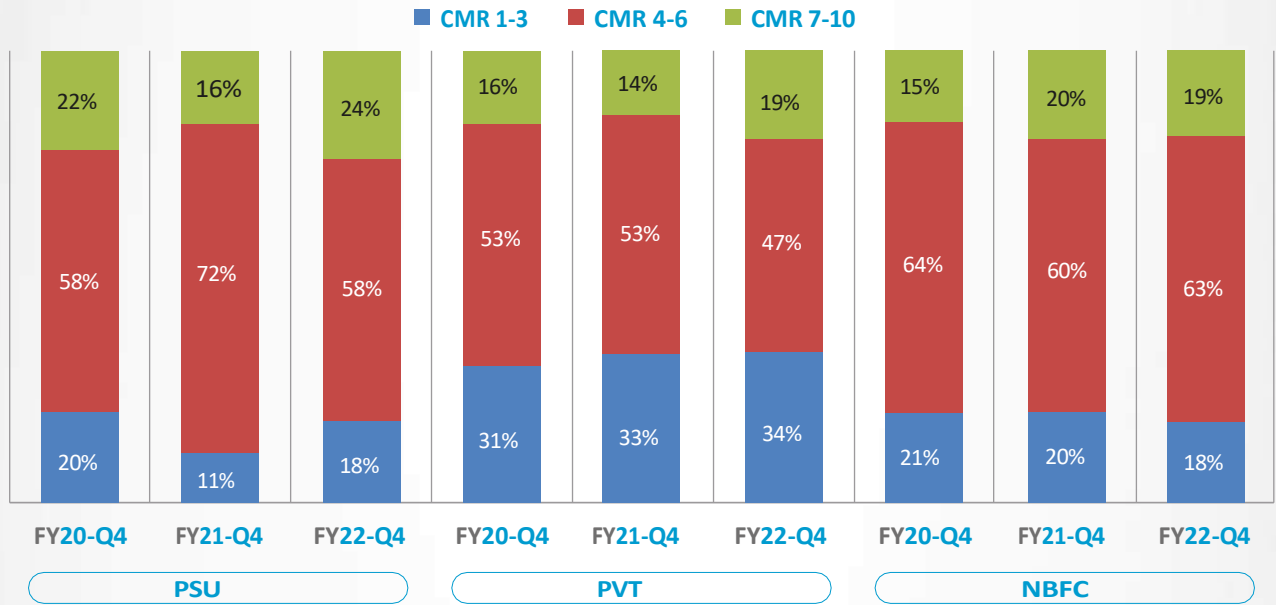
ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগৰ বাবে উচ্চ-বিপদাশংকা স্তৰৰ (CMR7-10) পৰা উৎপত্তিৰ অংশ বৃদ্ধি হৈছে।

CMR-ৰ দ্বাৰা ট্ৰেডৰ সমানুপাতিক অংশ - উদ্যোগৰ দৃষ্টিভঙ্গী

সকলো ঋণদাতাৰ শ্ৰেণীত বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা বৃদ্ধি হোৱা দেখা গৈছে। বিত্তীয় বৰ্ষ 20-Q4 আৰু বিত্তীয় বৰ্ষ 22-Q4-ৰ মাজত ৰাজহুৱা, ব্যক্তিগত আৰু এনবিএফচিখণ্ডৰ বাবে উচ্চ-বিপদাশংকা স্তৰৰ পৰা উৎপত্তিৰ অংশ ক্ৰমান্বয়ে 2%, 3% আৰু 4% বৃদ্ধি হৈছে।

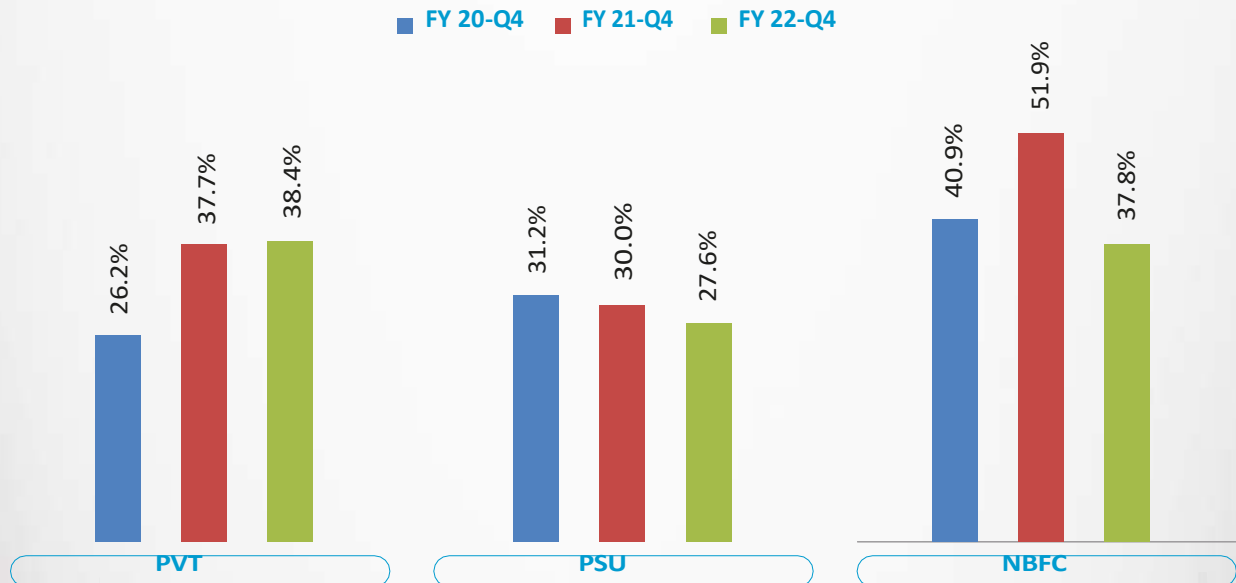
CMR-ৰ দ্বাৰা ড্ৰেডৰ সমানুপাতিক অংশ – ঋণদাতাৰ দৃষ্টিভঙ্গী

অনুমোদনৰ হাৰ

ঋণদাতাসকলৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা বৃদ্ধিবলৈ আমি মধ্যম বিপদাশংকা স্তৰখণ্ডৰ বাবে অনুমোদনৰত চকুফুৰাইছিলো। ব্যক্তিগত বেংকৰ বাবে যোৱা এবছৰত অনুমোদনৰ হাৰ মুখ্যতঃ অপৰিৱৰ্তিত হৈ আছে। ৰাজহুৱা বেংক আৰু এনবিএফচিৰ বাবে অনুমোদনৰ হাৰ হ্রাস পাইছে যিয়েগ্ৰাহক বাছনিৰ চৰ্ত কঠোৰ কৰাৰ ইঙ্গিত দিয়ে।

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰত মধ্যম বিপদাশংকা স্তৰৰ অনুমোদনৰ হাৰ

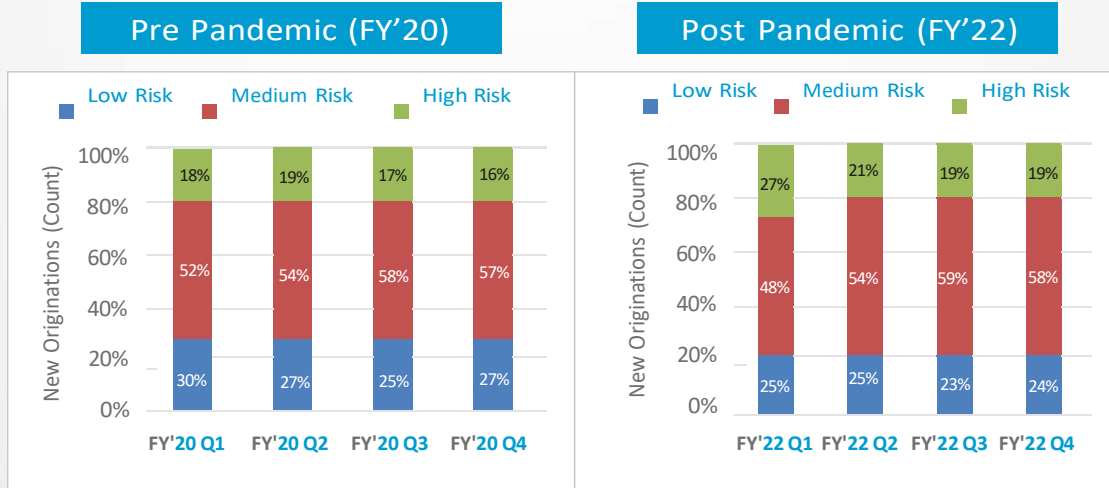
*মধ্যম বিপদাশংকাৰ স্তৰ: স্থান 4, 5, 6

অধিগ্রহণৰ ক্রেডিট বৈশিষ্ট্যসমূহ

বিত্তীয় বৰ্ষ 22-ত 55% নতুন উৎপত্তি (নৱীকৰণ আৰু জিইচিএল ঋণৰ বাহিৰে) মধ্যম বিপদাশংকা শ্ৰেণীত আছে (CMR-4 ৰ পৰা CMR-6লৈ) আৰু 24% নতুন উৎপত্তি নিম্ন বিপদাশংকা শ্ৰেণীত আছে (CMR-1 ৰ পৰা CMR-3লৈ)। তুলনামূলকভাৱেই প্ৰাক-মহামাৰী (FY'20)-ৰ নতুন উৎপত্তিৰ 27% নিম্ন বিপদাশংকাত আছিল (CMR-1 ৰ পৰা CMR-3) আৰু 55% মধ্যমীয়া বিপদাশংকাত আছিল (CMR-4 ৰ পৰা CMR-6)।

নতুন উৎপত্তি CMR বিতৰণ (নৱীকৰণ আৰু জিইচিএল বাদ দি)

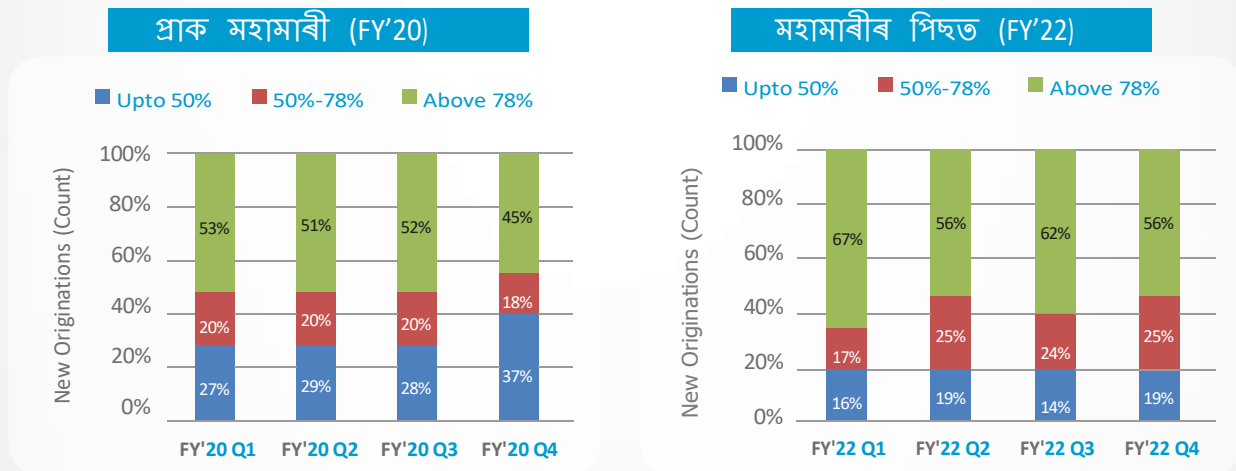
যদিও মধ্যমীয়া বিপদাশংকা (CMR-4 ৰ পৰা CMR-6) শাখাত উৎপত্তিৰ শতাংশ গোটেই বছৰবোৰত একে, এই উৎপত্তিবোৰৰ ঋণৰ বিশেষবোৰৰ ভালদৰে চোৱাটোৱে চিচি/আ'ডি লাইনৰ ব্যৱহাৰ, পৰিশোধৰ প্ৰৱণতা আৰু ভাৰসাম্য আচৰণৰ দৰে মুখ্য বৈশিষ্ট্যৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰকাশ কৰে। এই বিশেষবোৰৰ বিশ্লেষণ কৰিবলৈ, আমি ক্রেডিটভিজন® এলগৰিথম ব্যৱহাৰ কৰোঁ যি ঋণ লওঁতাৰ ক্রেডিট ইতিহাসৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত ট্ৰেণ্ডেড ডাটাৰ অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰে।

বিভলভিং ক্রেডিটৰ ব্যৱহাৰ (নগদ ক্রেডিট আৰু অভাৱডাষ্ট সুবিধা)

নগদ ক্রেডিট আৰু অভাৱডাষ্ট সুবিধাৰ ব্যৱহাৰে এমএছএমইৰ কাৰ্যকৰী মূলধন ব্যৱস্থাপনা ৰণনীতিৰ অন্তৰ্গত প্ৰদান কৰে। ক্রেডিটভিজন@ইউটিলাইজেচনএলগৰিথম হৈছে এক ট্ৰেণ্ডেড এলগৰিথম যি ঋতুৰ যিকোনো প্ৰভাৱ আঁতৰাবলৈ 12 মাহৰ ভিতৰত গড় চিচি/আডি ব্যৱহাৰৰ ওপৰত দৃষ্টি ৰাখে। ইউটিলাইজেচন ৰ তিনিটা পৃথক শ্ৰেণী চিনাক্ত কৰা হৈছে - 78% তকৈ অধিক ব্যৱহাৰক উচ্চ ব্যৱহাৰ হিচাপে শ্ৰেণীবদ্ধ কৰা হৈছে।

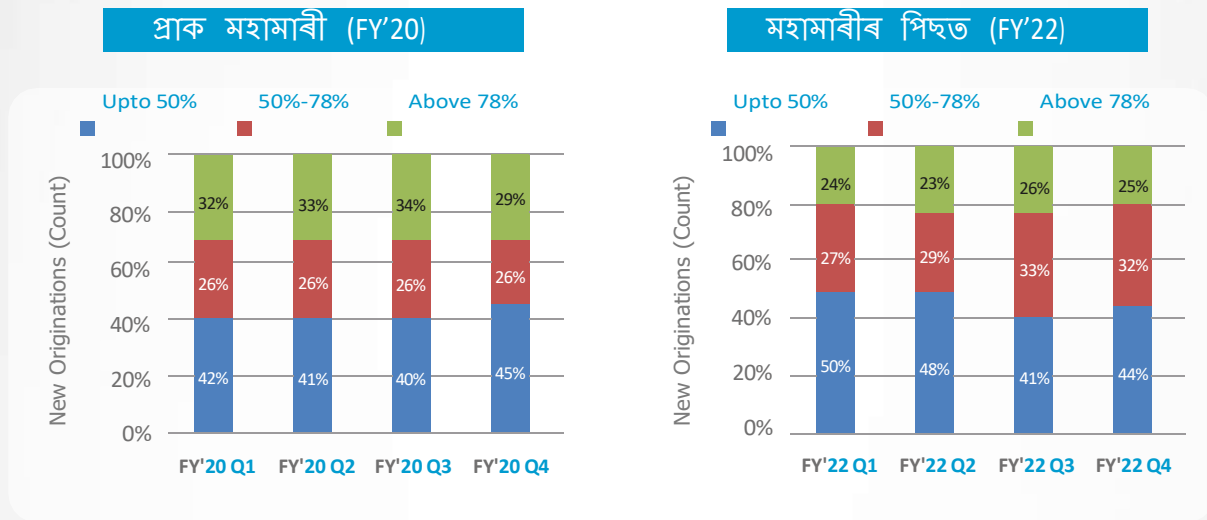
মহামাৰীৰ আগৰ (FY'20)ৰ তুলনাত মহামাৰীৰ পিছত উৎপন্ন হোৱা এমএছএমই-ৰ গড় ব্যৱহাৰৰ স্তৰ তুলনা কৰিলে মহামাৰী-পূৰ্ব উৎপত্তিৰ তুলনাত CMR4-6 নতুন উৎপত্তিৰ মহামাৰীৰ পিছত ব্যৱহাৰৰ স্তৰ বৃদ্ধি হোৱাটো প্ৰকাশ কৰে। বিত্তীয় বৰ্ষ'20-ত 50%ৰ তুলনাত বিত্তীয় বৰ্ষ 22-ত নতুন ঋণৰ উৎপত্তি হোৱা 60% এমএছএমই উচ্চ ব্যৱহাৰৰ স্তৰত আছিল (78%-তকৈ অধিক ব্যৱহাৰ)ৰে। যিকোনো বাহ্যিক ষ্ৰক পৰিস্থিতিৰ সময়ত নতুন ঋণৰ উৎপত্তি হোৱা উচ্চ ব্যৱহৃত এমএছএমইবোৰো বৃদ্ধি পাইছিল (কোভিড ৰেজ 2 - FY'22 Q1)।

নতুন CMR-4 ৰ CMR-6 উৎপত্তিৰ গড় ব্যৱহাৰ (নৱীকৰণ আৰু জিইচিএল ৰ বাহিৰে)

অৱশ্যে, বিত্তীয় বৰ্ষ'20-ৰ তুলনাত বিত্তীয় বৰ্ষ'22-ত নতুন ঋণৰ উদ্ভৱ হোৱা গাঁথনিগতভাৱে শক্তিশালী এমএছএমইবোৰৰ (CMR-1 ৰ পৰা CMR-3) গড় ব্যৱহাৰৰ স্তৰ তুলনা কৰিলে প্ৰকাশ হয় যে এই এমএছএমইবোৰৰ ব্যৱহাৰৰ স্তৰ প্ৰকৃততে হ্ৰাস পাইছে অৰ্থাৎ বিত্তীয় বৰ্ষ'20-ৰ তুলনাত বিত্তীয় বৰ্ষ 22-ত উচ্চ ব্যৱহাৰ শ্ৰেণীত এমএছএমইৰ সংখ্যা কম আছিল। সেয়েহে CMRৰ সৈতে তুলনা কৰিলে ট্ৰেণ্ডেড ক্রেডিটভিজন® এলগৰিথম হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিলে ঋণ লওঁতাৰ ক্রেডিটৰ বিষয়ে সমৃদ্ধ অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰে।

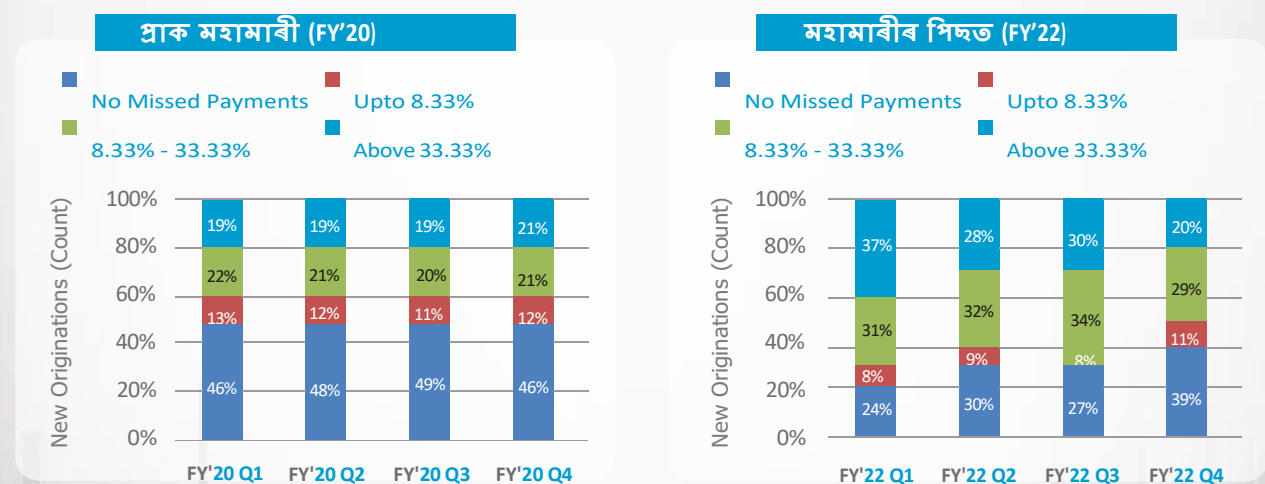
নতুন CMR-1-ৰ CMR-3 উৎপত্তিৰ গড় ব্যৱহাৰ (নৱীকৰণ আৰু জিইচিএল বাদ দি)

ৰৈযোৱাপৰিশোধ

ট্ৰেণ্ডেড ক্রেডিটভিজন® এলগৰিথম মিছড পেমেণ্টে প্ৰয়োজনীয় পৰিশোধৰ পৰা বাদ পৰা পৰিশোধৰ সংখ্যা গণনা কৰে অৰ্থাৎ যোৱা 12 মাহত দেয় পৰিশোধৰ সংখ্যা। উদাহৰণ স্বৰূপে, যদি 24 টা পৰিশোধ কৰিব লগা হয় আৰু 4টা বাদপৰে, বাদপৰাপৰিশোধ অনুপাত = $4/24 = 16.67\%$ । ই ঋণদাতাসকলক প্ৰাপ্য পৰিশোধ নোহোৱাৰ এক নিৰন্তৰ ট্ৰেক ৰেকৰ্ড থকা প্ৰতিষ্ঠানবোৰৰ পৰা এবাৰৰৈযোৱা পৰিশোধৰ সৈতে প্ৰতিষ্ঠানবোৰ পৃথক কৰিবলৈ সক্ষম কৰে। উৎপত্তিৰ আগতে CMR-4-ৰ মিছ পেমেণ্টভিজন CMR-6 ঋণ লওঁতাসকলৰ সৈতে তুলনা কৰিলে, মহামাৰীৰ পিছত (FY'22) আৰু প্ৰাক-মহামাৰী (FY'20)য়ে প্ৰকাশ কৰে যে পৰিষ্কাৰ পৰিশোধ ট্ৰেক ৰেকৰ্ডৰ সৈতে মধ্যমীয়া বিপদাশংকা গ্ৰাহক আৰু এমএছএমইবোৰৰ মাজত মিছ পেমেণ্টৰ প্ৰৱণতা যথেষ্ট বৃদ্ধি পাইছে।

নতুন CMR-4 ৰ পৰা CMR-6 উৎপত্তিৰ পৰিশোধ অনুপাত হেৰুৱাইছে (নৱীকৰণ আৰু জিইচিএল বাদ দি)

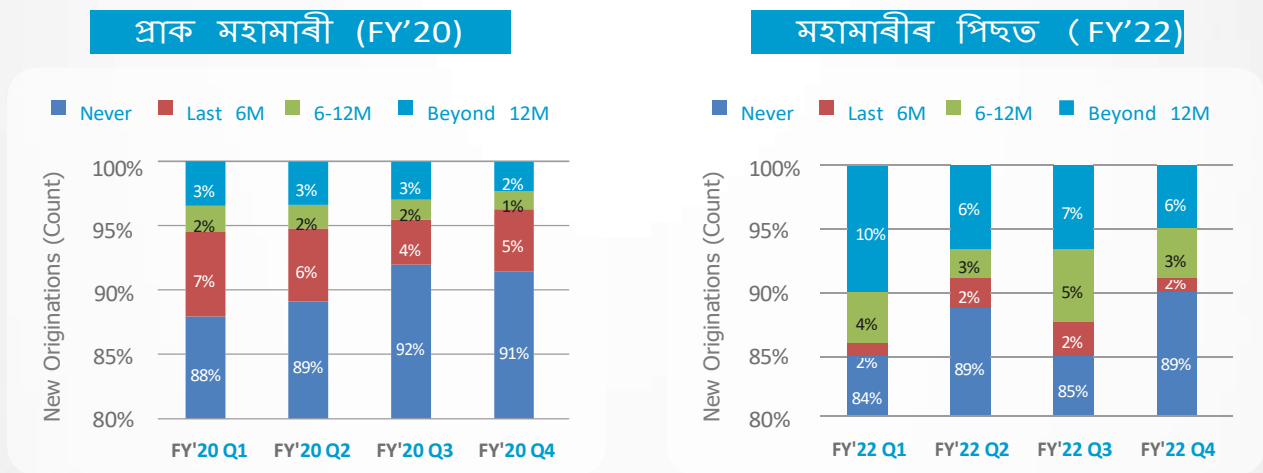

আটাইতকৈ শেহতীয়া পৰিশোধবিলম্বঅপৰাধমাহৰ পৰা (30+)

দ্যট্ৰেণ্ডেড ক্ৰেডিটভিজন® এলগৰিথমৰ 'অতি শেহতীয়া অপৰাধৰ মাহ' য়ে ঋণদাতাসকলক লক্ষ্য কৰা অপৰাধৰ পুনৰাৰম্ভ চিনাক্ত কৰিবলৈ সক্ষম কৰে। এয়া হৈছে এক ট্ৰেণ্ডেড এলগৰিথম যিয়ে পৰ্যবেক্ষণ কৰা 30+ ডিপিডিৰ অন্তিম উদাহৰণ চিনাক্ত কৰিবলৈ 36 মাহৰ ইতিহাস চায় আৰু অপৰাধৰ পুনৰুদ্ধাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, ঋণদাতাই চিনাক্ত কৰিব পাৰে যে ই এক অৱনতি হোৱা ক্ৰেডিট প্ৰ'ফাইল নে পুনৰুদ্ধাৰ কৰা ক্ৰেডিট প্ৰ'ফাইল।

মহামাৰী (FY'22) আৰু প্ৰাক-মহামাৰী (FY'20)ৰ আগতে CMR-4-ৰ অন্তিম পৰিশোধবিলম্বঅপৰাধৰ মাহবোৰ CMR-6 ঋণ লওঁতাসকলৰ সৈতে তুলনা কৰিলে দেখা যায় যে অপৰাধৰ ক্ষেত্ৰত মহামাৰীৰ প্ৰভাৱ দেখা যায়, যিটো বিত্তীয় বৰ্ষ 22-ত 12 মাহৰ অধিক 30+ ডিপিডি থকা এমএছএমই-ৰ 7% (মহামাৰী তৰংগ 1 সময়ৰ সময়ক) 3% এমএছএমই-ৰ বিপৰীতে বিত্তীয় বৰ্ষ'20 উৎপত্তি'12 মাহৰ অধিক 30+ ডিপিডি ৰ সৈতে স্পষ্ট। এই ট্ৰেণ্ডেড এলগৰিথমে মহামাৰীৰ পিছত ঋণ লওঁতাসকলৰ পুনৰুদ্ধাৰদেখুৱায় যিটো FY'20 উৎপত্তিৰ তুলনাত বিত্তীয় বৰ্ষ'22 উৎপত্তিৰ বাবে 'যোৱা 12 মাহত 30+ ডিপিডিৰ পৰা মাহ'ত্ৰাস হোৱাৰ উদাহৰণৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত হয়।

নতুন CMR-4 ৰ পৰা CMR-6 উৎপত্তিলৈ শেহতীয়া অপৰাধ (30+ডিপিডি) মাহৰ পিছত (নৱীকৰণ আৰু জিইচিএল বাদ দি)

চিবিএল এমএছএমই বেংক আৰু ট্ৰেণ্ডেড ক্ৰেডিটভিজন® এলগৰিথমৰ এক মিশ্ৰণে ঋণদাতাসকলক মধ্যম বিপদাশংকা (CMR4-6) শাখাৰ ভিতৰত বিপদাশংকাপূৰ্ণ প্ৰ'ফাইলবোৰ অধিক চিনাক্ত কৰিবলৈ আৰু সেই অনুসৰি গুৰুত্ব দিবলৈ সক্ষম কৰে। ক্ৰেডিটভিজন® ৰোলআউটৰ অংশ হিচাপে, চিবিএল ক্ৰেডিট প্ৰতিবেদন (চিআইআৰ)ত পূৰ্ব-গণনা কৰা এলগৰিথম উপলব্ধ যিয়ে ঋণদাতাসকলক এই অতিৰিক্ত ট্ৰেণ্ডেড অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰিব পাৰে আৰু একে আঁচনিবোৰৰ অংশ হিচাপে প্ৰস্তুত কৰাত সক্ষম কৰিব পাৰে।

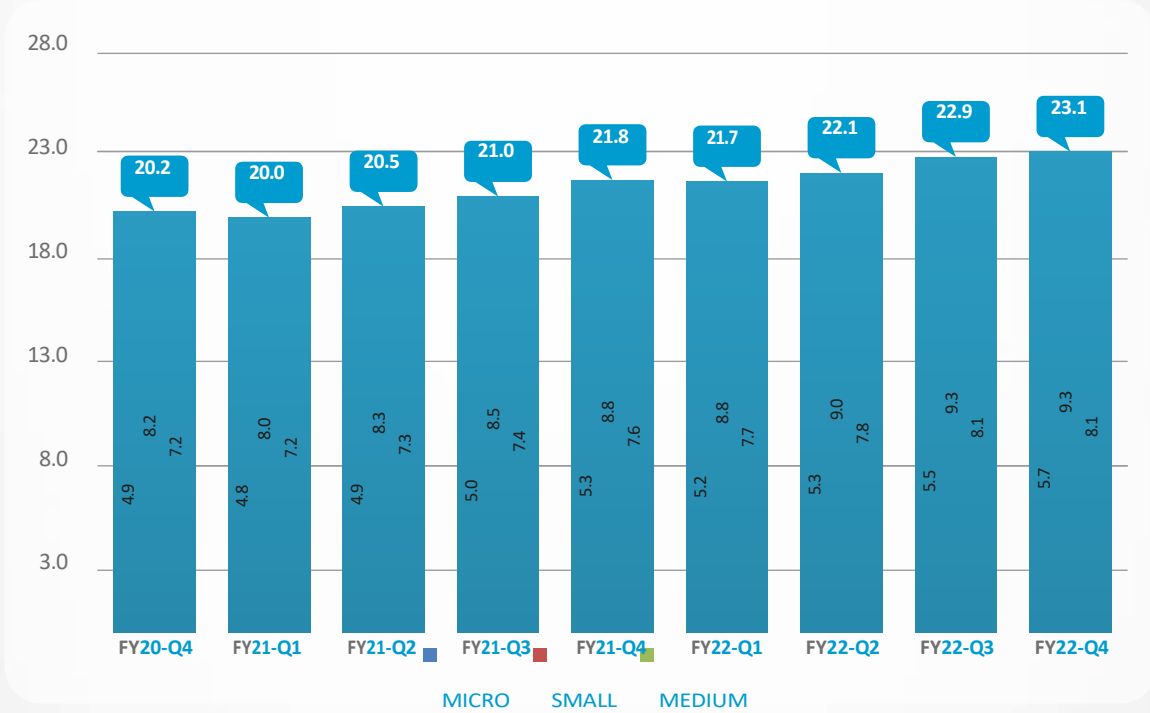
ক্রেডিট বৃদ্ধি আৰু প্ৰদৰ্শন

এমএছএমই শাখাৰ ক্রেডিট প্ৰদৰ্শন হৈছে 22 মাৰ্চ (বিতীয় বৰ্ষ 22-Q4) অনুসৰি ₹23.12 লাখ কোটি, যিয়ে 6.3% Y-O-Y বৃদ্ধিৰ হাৰ প্ৰতিফলিত কৰে। এই ঋণ বৃদ্ধি এমএছএমই ঋণ-ৰ সকলো উপ-খণ্ডত দেখা যায়।

বকেয়া বেলেগে এইবোৰৰ বাবে Y-O-Y বৃদ্ধি কৰিছে এইদৰে:

- ৰাজহুৱা খণ্ড : 6% (8.5 ৰ পৰা 9.0 লাখ কোটি)
- ব্যক্তিগত : 13% (8.3 ৰ পৰা 9.4 লাখ কোটি)
- এনবিএফচি : 7% (2.5 ৰ পৰা 2.7 লাখ কোটি)

এমএছএমই ক্রেডিট প্ৰদৰ্শন (হাজাৰ কোটিতকাত)

বাণিজ্যিক ঋণ সত্তা স্তৰত একত্ৰিত কৰা ক্রেডিট প্ৰদৰ্শনৰ আধাৰত শ্ৰেণীবদ্ধ কৰা হৈছে, অতি সৰু: <10 লাখ; মাইক্ৰ'1: 10লাখ-50লাখ; মাইক্ৰ'2: 50লাখ-1কোটি; সৰু: ≥1কোটি <10 কোটি; মধ্যম'1: ≥ 10 কোটি <25 কোটি; মধ্যম'2: ≥ 25 কোটি <50 কোটি; ডাঙৰ ≥ 50 কোটি। মাইক্ৰ' শাখাত অন্তৰ্ভুক্ত আছে অতি সৰু, মাইক্ৰ'1 আৰু মাইক্ৰ'2 শাখা আৰু মজলীয়া শাখাত মধ্যম'1 আৰু মধ্যম'2 অন্তৰ্ভুক্ত থাকে।

YoY সক্রিয় এমএছএমই ঋণ লওঁতা বিতৰণ

মুঠ সক্রিয় এমএছএমই ঋণ লওঁতাসকল মাৰ্চ 22 তাৰিখত ~7 নিযুত আছে আৰু Y-O-Y বৃদ্ধিৰ হাৰ 6%। সামগ্ৰিক এমএছএমই ঋণ লওঁতাসকলৰ বৃদ্ধি ত্ৰাস পাইছে কিয়নো ঋণদাতাসকলে বিদ্যমান ঋণ লওঁতাসকলক ঋণ প্ৰদান কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি আছে।

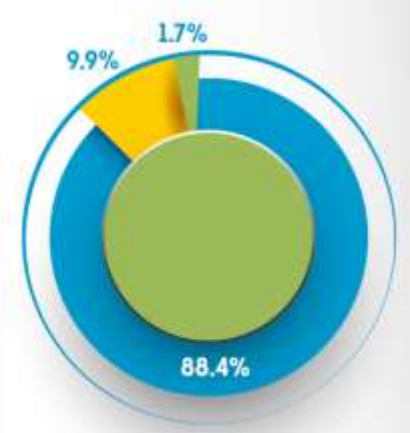
এমএছএমইসক্রিয় ঋণ লওঁতা

মাৰ্চ 22 তাৰিখলৈকে সক্ৰিয়এমএছএমই ঋণ লওঁতা

■ মাইক্ৰ' ■ ক্ষুদ্ৰ ■ মধ্যম

88% তকৈ অধিক এমএছএমই প্ৰতিষ্ঠান মাইক্ৰ' শাখাৰ অন্তৰ্ভুক্ত আনহাতে ক্ষুদ্ৰ আৰু মধ্যমৰ ক্ৰমান্বয়ে প্ৰায় 10% আৰু 2% অংশ আছে।

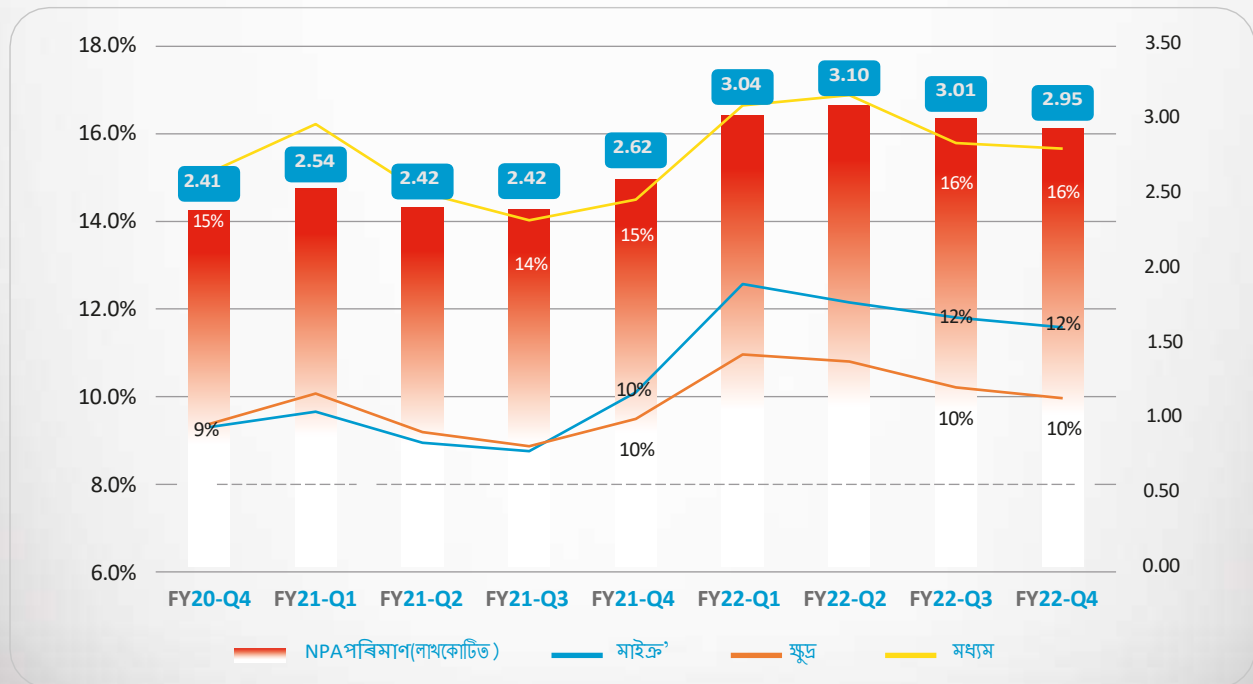
মাইক্ৰ' শাখাত, মহাৰাষ্ট্ৰ আৰু উত্তৰ প্ৰদেশত সামূহিকভাৱে সক্ৰিয় প্ৰতিষ্ঠানৰ 21% অংশ আছে যি হৈছে ~1.5 নিযুতৰ ওচৰত।

এমএছএমই খণ্ডৰ দ্বাৰা এনপিএহাৰ

সামগ্ৰিকভাৱে এমএছএমই NPA মাৰ্চ 22 (FY22-Q4) লৈহৈছে 12.8%। এমএছএমই শাখাত NPA মাৰ্চ 21 (FY21-Q4)ৰ পৰা এক উত্থান-প্ৰৱণতাত আছে। বিত্তীয় বৰ্ষ 21-Q3 লৈকে, মাইক্ৰ' খণ্ডত ক্ষুদ্ৰ খণ্ডতকৈ এনপিএ হাৰ কম আছিল। অৱশ্যে, এই প্ৰৱণতা এতিয়া ওলোটাই দেখুৱাইছে যে কোভিড-য়ে মাইক্ৰ' খণ্ডত আটাইতকৈ বেছি প্ৰভাৱ পেলাইছে।

এমএছএমই খণ্ডৰ দ্বাৰা এনপিএ হাৰ

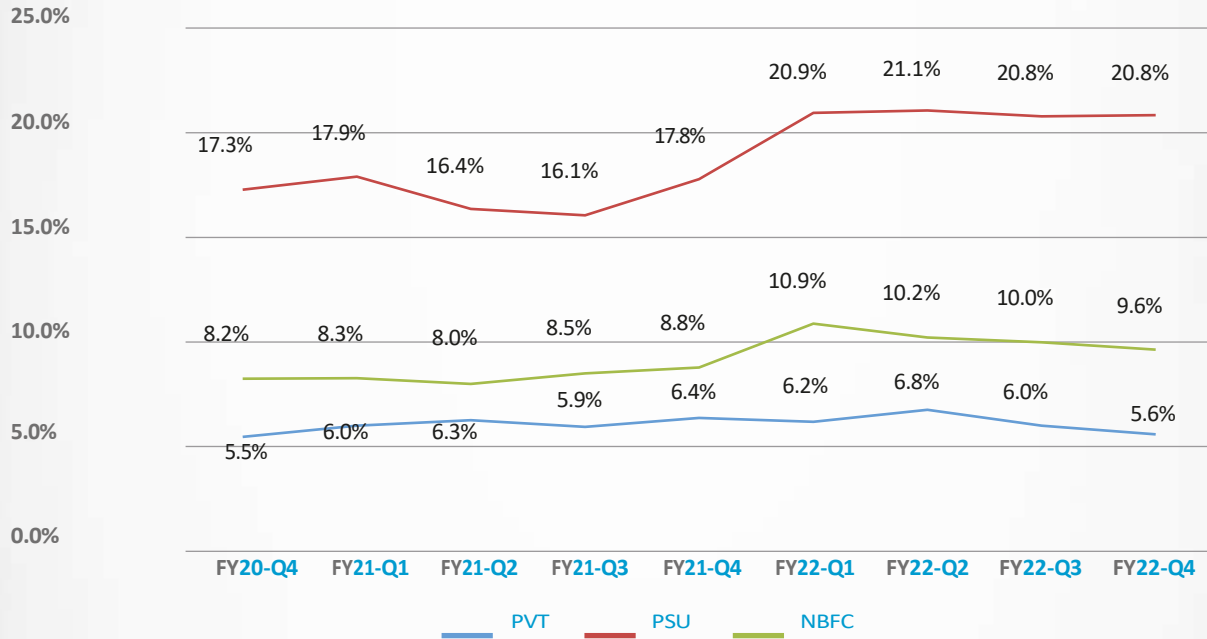

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি এনপিএ হাৰ

ব্যক্তিগত বেংকত এনপিএ বিত্তীয় বৰ্ষ 21-Q3-ৰ পৰা স্থিৰ হৈ আছে। বিত্তীয় বৰ্ষ 21-Q3-ৰ পিছত ৰাজহুৱা বেংক আৰু এনবিএফচিট এনপিএ বৃদ্ধি হৈছে। এনবিএফচিট এনপিএ যোৱা 2 বছৰৰ পৰা স্থিৰ হাৰত বৃদ্ধি হৈ আছে।

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি এনপিএ হাৰ

বিপদাশংকা প্ৰ'ফাইলত পৰিৱৰ্তন

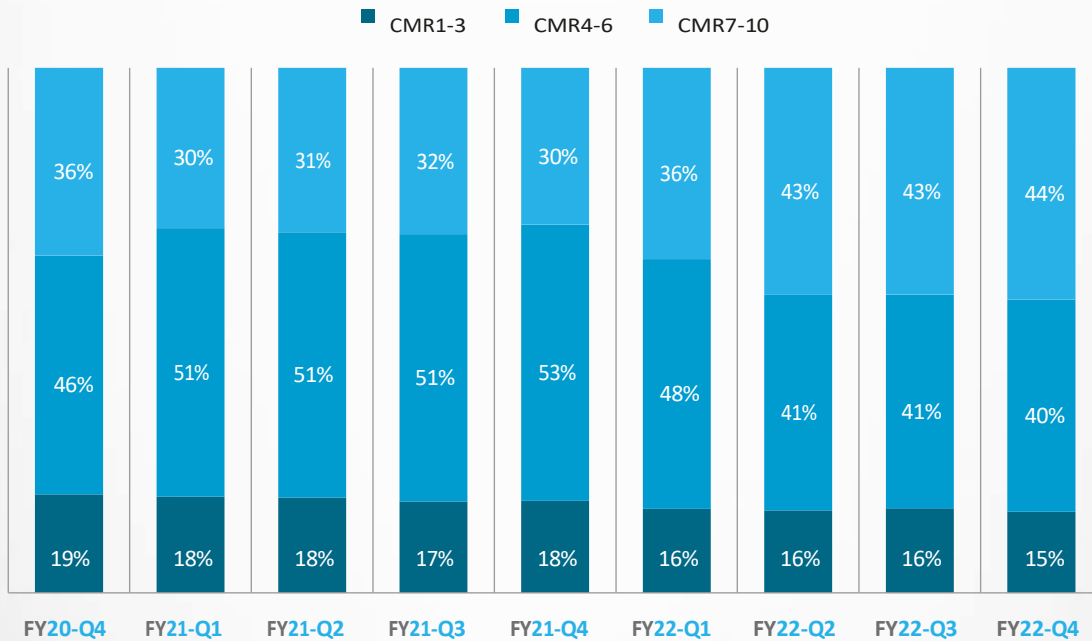
চিবিএল এমএছএমই বেংক ড্ৰেঞ্জিচন ঋণ লওঁতাসকলৰ বাবে 1 বছৰৰ ম্যাদত নিৰীক্ষণ কৰা হয় যাৰ ফলত মাৰ্চ'21ৰ পৰা মাৰ্চ-22লৈ আৰম্ভ হয় আৰু বেংক বাকেটৰ বাবে পৰিৱৰ্তন নিৰীক্ষণ কৰা হয়: নিম্ন বিপদাশংকা:CMR1-3, মধ্যম বিপদাশংকা: CMR4-6, উচ্চ বিপদাশংকা: CMR7-10।
দেখা গৈছে যে মাৰ্চ 21-ত CMR1-3-ত থকা মুঠ ঋণ লওঁতাৰ 36% মাৰ্চ22-ৰ ভিতৰত নিম্ন স্থানৰ বাকেটলৈ হ্ৰাস পাইছে আৰু মাৰ্চ 21-ত CMR4-6 হোৱা মুঠ ঋণ লওঁতাৰ 9% মাৰ্চ'22-ৰ ভিতৰত নিম্ন বিপদাশংকা বাকেটলৈ উল্লীত হৈছে।

মাৰ্চ-21 ৰ পৰা মাৰ্চ-22 লৈ CMRৰ ড্ৰেঞ্জিচন মেট্ৰিক্স

		মাৰ্চ-22 ৰ CMR			অধোগতি	উন্নতি	একে
		CMR 1-3	CMR 4-6	CMR 7-10			
মাৰ্চ--21 ৰ CMR	CMR 1-3	64%	26%	10%	36%		64%
	CMR 4-6	9%	57%	35%	35%	9%	57%
	CMR 7-10	1%	11%	87%		13%	87%

ফলস্বৰূপে, বিত্তীয় বৰ্ষ 21-Q4-ত মুঠ সক্ৰিয়প্ৰতিষ্ঠানৰ ~53% হোৱা মধ্যম-বিপদাশংকা প্ৰতিষ্ঠানৰ অনুপাত বিত্তীয় বৰ্ষ 22-Q4-ত 40% লৈ হ্ৰাস পাইছে, যাৰ ফলত একে সময়সীমাৰ বাবে উচ্চ-বিপদাশংকা প্ৰতিষ্ঠানৰ অনুপাত 30% ৰ পৰা 44% লৈ বৃদ্ধি হৈছে।

CMRৰ দ্বাৰা সক্ৰিয় ঋণ লওঁতাৰ বিতৰণ

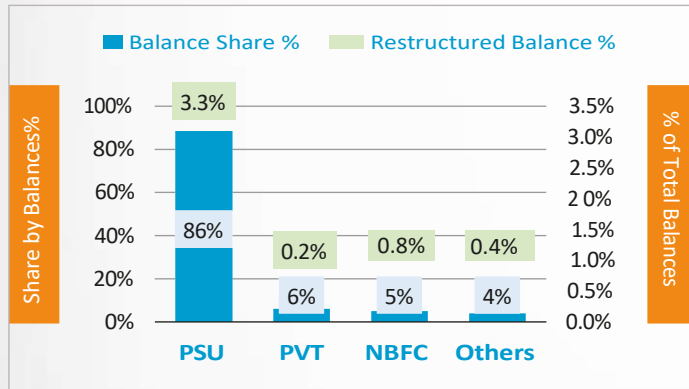
কোভিড-19-ৰ বাবে পুনৰ্গঠন কৰা ঋণৰ ওপৰত বিশ্লেষণ

আৰবিআই-ৰ আদেশৰ অংশ হিচাপে* কোভিড-19-ৰ পিছত, ঋণদাতাসকলে ব্যুৰো প্ৰতিবেদনত "কোভিড-19-ৰ বাবে পুনৰ্গঠন" প্ৰতিবেদন কৰিছে। বাণিজ্যিক ব্যুৰোত প্ৰতিবেদিত পুনৰ্গঠন কৰা একাউন্টবোৰৰ মুখ্য অন্তৰ্গুষ্টি তলত দেখুওৱা হৈছে।

সামগ্ৰিক প্ৰতিবেদনৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা, কোভিড-19 ৰ বাবেএমএছএমই-ত বাণিজ্যিক ব্যুৰোত 22 মাৰ্চলৈকে 2.7 লাখ একাউন্টপুনৰ্গঠন কৰা হৈছে(মুঠ 50 কোটিতকৈ কম বকেয়া)। ই একে সময়ত মুঠ সক্ৰিয় একাউন্টৰ প্ৰায় 2.3%। ভাৰসাম্যৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা ই ₹0.35 লাখ কোটি টকা গঠন কৰে যি হৈছে মাৰ্চ 22 তাৰিখলৈকে বকেয়া এমএছএমইৰ প্ৰায় 1.5%।

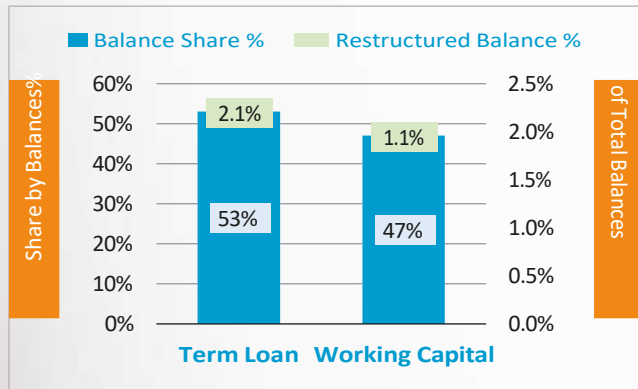
ৰাজহুৱা বেংকে বাণিজ্যিক ব্যুৰোক সৰ্বাধিক পুনৰ্গঠন কৰা একাউন্টৰ প্ৰতিবেদন দিছিল আৰু তাৰ পিছত আছেব্যক্তিগত বেংক আৰু এনবিএফচি। আনবোৰৰ ভিতৰত আছে এমএনচি বেংক আৰু সমবায় বেংককে ধৰি আন সকলো ঋণদাতা।

ঋণদাতা শ্ৰেণীৰ দ্বাৰা সামগ্ৰিক পুনৰ্গঠন

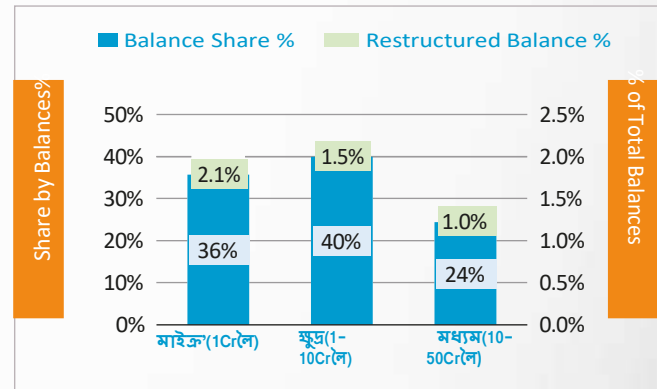

কাৰ্যকৰী মূলধন ঋণতকৈ ম্যাদী ঋণবোৰ অধিক পুনৰ্গঠন কৰা হয় যি এমএছএমইবোৰে চিচি/অ'ডি ঋণৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ তৰলতা বিচক্ষণতাৰে পৰিচালনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ইতিবাচক। উচ্চ আকাৰৰ এমএছএমই প্ৰতিষ্ঠানৰ তুলনাত মাইক্ৰ' আৰু ক্ষুদ্ৰ সত্তাবোৰ পুনৰ্গঠন কৰা একাউন্টৰ 76% হয় যি ব্যুৰোত এনে ঋণৰ উচ্চ অনুপাতৰ দ্বাৰাও পৰিচালিত হয়।

ক্ৰেডিট সুবিধাৰ দ্বাৰা পুনৰ্গঠন

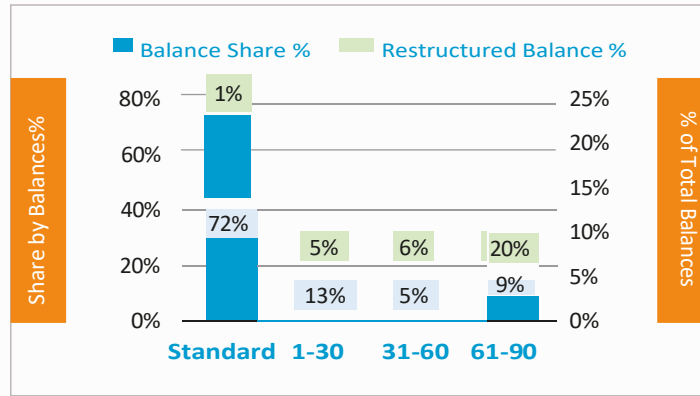
ঋণ নওঁতাৰ প্ৰকাৰৰ দ্বাৰা পুনৰ্গঠন

পুনৰ্গঠন কৰা বেলেঞ্চৰ সৰ্বাধিক অংশ হৈছে পৰিশোধবিলম্ব অপৰাধী বাকেটত (61-90)। এইটোৱে ঋণদাতাসকলৰ দ্বাৰা বিলম্বিত অপৰাধী বাকেটত পুনৰ্গঠন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা পুনৰ্গঠনৰ এক বিচক্ষণ দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰদৰ্শন কৰে যাৰ তৎক্ষণাত এনপিএলৈ পিছলি যোৱাৰ সৰ্বাধিক সম্ভাৱনা থাকে।

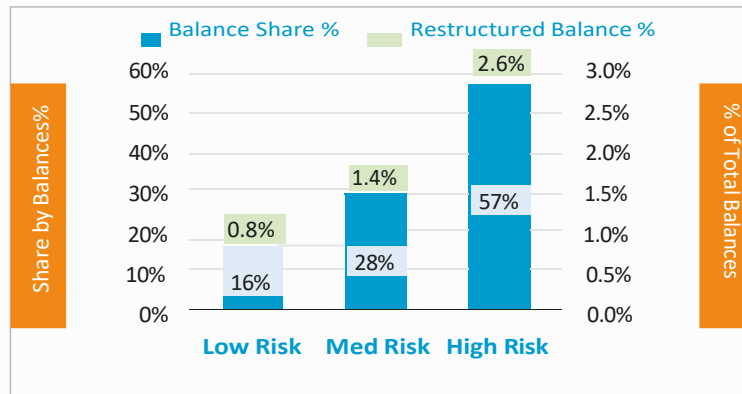
*অনুগ্ৰহ কৰি 12 মাৰ্চ, 2021 তাৰিখৰ আৰ.বি.আই.নিৰ্দেশনাDoR.FIN.REC..46/20.16.056/2020-21 চাওক

ডিপিডি বাকেটৰ দ্বাৰা পুনৰ্গঠন

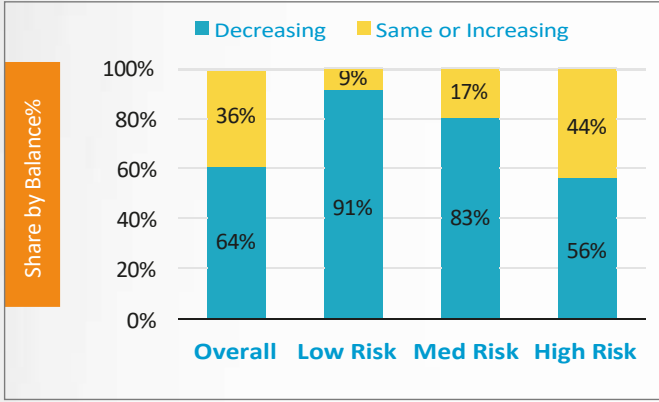
উচ্চ বিপদাশংকা প্ৰতিষ্ঠানবোৰে (CMR-7 ৰ পৰা CMR-10) পুনৰ্গঠনৰ 57% যোগদিয়ে আৰু তাৰ পিছত আছে মধ্যম বিপদাশংকা (CMR-4 ৰ পৰা CMR-6) প্ৰতিষ্ঠান আৰু তাৰ পিছত নিম্ন-বিপদাশংকা প্ৰতিষ্ঠান (CMR-1 ৰ পৰা CMR-3)। স্পষ্ট বেংক অৰ্ডাৰে প্ৰদৰ্শন কৰে যে চিবিএমএছএমই ক বেংক (CMR) চাপমুক্ত পৰ্টফলিঅ' চিনাক্ত কৰিবলৈ আৰু ঋণদাতাসকলক পৰ্টফলিঅ'ৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা সংশোধনমূলক পদক্ষেপ ল'বলৈ সক্ষম কৰে।

বিপদাশংকা স্তৰৰ দ্বাৰা পুনৰ্গঠন

পুনৰ্গঠন কৰা ঋণৰ পৰিশোধৰ আৰ্হি চিনাক্ত কৰিবলৈ, ছেপ্টেম্বৰ 21 লৈকে পুনৰ্গঠন কৰা বুলি জনোৱা টাৰ্ম লোনবোৰ মাৰ্চ 22 (6 মাহৰ পৰ্যৱেক্ষণ উইণ্ডো) অনুসৰি এই ঋণবোৰৰ ওপৰত আধাৰ আৰু বেলেঞ্চ ট্ৰেণ্ড দেখা গৈছিল। চিবিএমএছএমই বেংকৰ জৰিয়তে বিপদাশংকা বাকেটৰ ক্ষেত্ৰত ঋণবোৰ গোট বদ্ধ কৰা হৈছিল। দুটা শ্ৰেণী সৃষ্টি কৰা হৈছিল - ঋণ যি বেলেঞ্চ হ্ৰাস দেখুৱায় অৰ্থাৎ, পৰিশোধ আৰু ঋণ আৰম্ভ কৰা যি একেই দেখুৱায় বা বেলেঞ্চ বৃদ্ধি কৰে অৰ্থাৎ, যিএতিয়াও স্বগিতাদেশ ব্যৱস্থাত আছে বা পৰিশোধত পিছলি পৰিছে। ফলাফলবোৰে পুনৰ CMRৰ দ্বাৰা বেংক অৰ্ডাৰ দেখুৱায় - নিম্ন বিপদাশংকা (CMR-1 ৰ পৰা CMR-3) আৰু মধ্যমীয়া বিপদাশংকা (CMR-4 ৰ পৰা CMR-6) প্ৰতিষ্ঠানবোৰত পৰিশোধৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ শতাংশ দেখা যায় আনহাতে উচ্চ বিপদাশংকা (CMR-7 ৰ পৰা CMR-10) পুনৰ্গঠন কৰা একাউন্টবোৰৰ অৱনতি বৃদ্ধি হোৱা দেখা যায়।

পুনর্গঠন কৰা ম্যাদী ঋণৰ বাবে বেলেঞ্চৰ দ্বাৰা পৰিশোধ (ছেপ্টেম্বৰ'21 – মাৰ্চ'22)

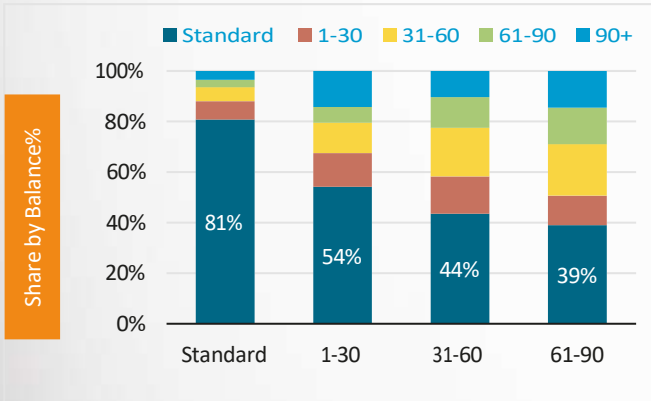

পুনর্গঠন কৰা ঋণৰ অপৰাধমূলক পৰিৱৰ্তন চিনাক্ত কৰিবলৈ, ছেপ্টেম্বৰ 21 লৈকে পুনর্গঠন কৰা বুলি জনোৱা ঋণবোৰ মাৰ্চ 22 (6 মাহৰ পৰ্যৱেশ্যণ উইণ্ডো) অনুসৰি এই ঋণবোৰৰ ওপৰত আধাৰ আৰু ডিপ'জিট প্ৰৱণতা দেখা গৈছিল। ছেপ্টেম্বৰ'21 লৈকে প্ৰতিবেদিত পুনর্গঠন কৰা ঋণৰ বেলেঞ্চঅনুসৰি 7% মাৰ্চ'22 তাৰিখলৈকে 90+ হিচাপে শ্ৰেণীবদ্ধ কৰা হৈছে। অৱশ্যে, সামগ্ৰিক পৰ্টফলিঅ'ত সামান্য উন্নতি হৈছে – ছেপ্টেম্বৰ 21 তাৰিখলৈকে মানক অংশ 70% আছিল যি মাৰ্চ'22 তাৰিখত 71% হয়।

	মানক	1-30	31-60	61-90	90 +	Overall	Improvement	Deterioration
মানক	56%	5%	4%	2%	2%	70%		13%
1-30	7%	2%	2%	1%	2%	14%	7%	4%
31-60	3%	1%	1%	1%	1%	6%	4%	1%
61-90	4%	1%	2%	1%	1%	10%	7%	1%
Overall	71%	9%	9%	5%	7%		18%	21%

90+ লৈ আগলৈ ঘূৰাটো 61-90 বাকেটৰ পৰা সৰ্বাধিক আৰু ৰোল বেক টু ষ্টেণ্ডাৰ্ড প্ৰাৰম্ভিক অপৰাধ (1-30) বাকেটৰ পৰা সৰ্বাধিক

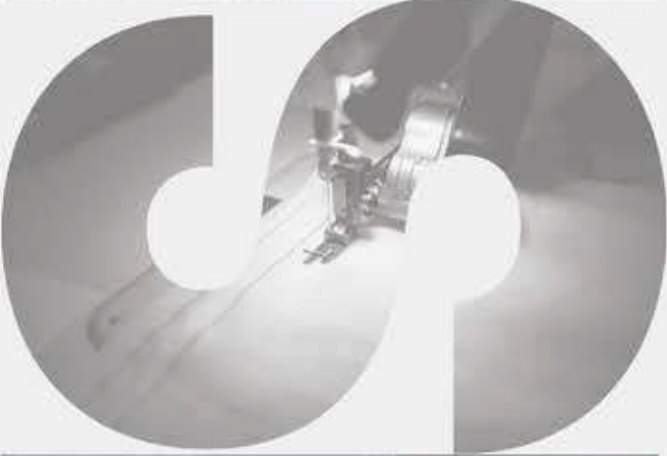
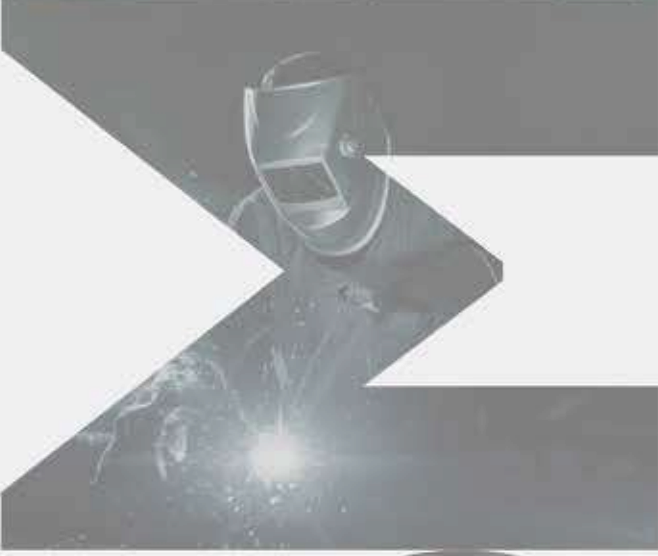
সম্পদ শ্ৰেণীবিভাজন পৰিৱৰ্তন (ছেপ্টেম্বৰ'21 – মাৰ্চ'22)

কোভিড-19 ঋণৰ বাবে পুনর্গঠন কৰা ঋণদাতাৰ ওপৰত আৰু বাহিৰত পৰিশোধৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিষ্ঠানবোৰে কেনেদৰে আগবাঢ়ি আছে পৰ্যৱেশ্যণ কৰিবলৈ ঋণদাতাৰ পৰা কঠোৰ পৰ্টফলিঅ' নিৰীক্ষণৰ প্ৰয়োজন। চিভিল এমএছএমই ৰেংকৰ জৰিয়তে পৰ্টফলিঅ' নিৰীক্ষণ আৰু পৰ্টফলিঅ'ৰ পৰিৱৰ্তনে ঋণদাতাসকলক সক্ৰিয়ভাৱে অধিক চাপ চিনাক্ত কৰিবলৈ আৰু সংশোধনমূলক পদক্ষেপ ল'বলৈ সক্ষম কৰিব।

অস্বীকাৰ্য্য

ওপৰত উল্লেখ কৰা সকলো ক্ৰেডিট ডাটা ট্ৰেন্সইউনিয়ন চিভিল বাণিজ্যিক ক্ৰেডিট ডাটাবেচৰ পৰা আহৰণ কৰা হৈছে। তথ্যবোৰ সময়ে সময়ে সদস্যসকলৰ পৰা প্ৰাপ্ত জমাৰ ওপৰত আধাৰিত। কেইটামান ব্যতিক্ৰমী ক্ষেত্ৰত ওপৰৰ সংখ্যাবোৰ কিছু সংশোধন হ'ব পাৰে কিয়নো সদস্য ঋণ দাতা প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ দ্বাৰা ট্ৰেন্সইউনিয়ন চিভিলক অতিৰিক্ত তথ্য জনোৱা হৈছে।

TransUnion^{tu} CIBIL

ট্ৰেঞ্চইউনিয়ন চিবিএল লিমিটেড

ক্রেডিট ইনফরমেশন ব্যুরো (ইণ্ডিয়া) লিমিটেড) বান
ব্লক চেণ্টাৰ, টাৱাৰ ২এ-২বি, ১৯ তম মহলা,
সেনাপতি বাপত মাৰ্গ, নিম্ন পেৰেল, মুম্বাই - ৪০০ ০১৩

© ২০২২সকলো অধিকাৰট্ৰেঞ্চইউনিয়ন চিবিএল লিমিটেডৰ দ্বাৰাসংৰক্ষিত